

El contrapàs Llarg: "El Divino"

Sant Vicenç de Torelló

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Sant Vicenç de Torelló

Coordenades:

Latitud: 42.06149
Longitud: 2.2738
UTM Est (X): 439916
UTM Nord (Y): 4656859

Classificació

Número de fitxa 08265 - 46
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Vicenç de Torelló. Pl. de l'Ajuntament, 6
Autoria de la fitxa Antoni Rodríguez Fernández / Marta Lloret Blackburn
Data de registre de la fitxa: dt., 01/07/1997 - 02:00

Descripció

El contrapàs llarg "el Divino" és un cant de la Passió de Crist, que es balla el dissabte vigília de Rams al vespre a la plaça de l'Església de Sant Vicenç. La dansa és interpretada per una vintena de persones vestides de negre i blanc, acompanyats d'un cor de 18 himes, tres timbals i un flaviol. Els contradansaires ballen amb gran solemnitat formant una filera, amb les mans entrelaçades. El pas consisteix en puntejar sempre de

costat, avançant i retrocedint de dreta a esquerra, fins a donar la volta a la plaça i tornar al lloc d'inici. Consta de diversos passos característics, com són els "trencats", en què rellisquen els peus, les "camades", en què es passa una cama sobre l'altra i es torna a la posició anterior, o la "roda", on formen una rotllana. Entre els balladors, hi ha el capdanser, que compta els punts i dirigeix a la resta, i el cua, situat a l'altre extrem de la filera. La música és tocada per un flaviol que acompanya al cor que entona la lletra.

Història

El contrapàs és una de les danses més arrelades de Catalunya des del segle XVI, tot i que quan va tenir més popularitat va ser entre els segles XVIII i XIX. Tradicionalment es ballava a la sortida dels Oficis de Setmana Santa i hi havia quatre modalitats diferents, el "Llarg", el "Curt", el "Cerdà" i el "Porsigola". La música del Contrapàs Llarg es va transmetre de forma oral fins que a principi del segle XX poca gent la coneixia. Però el cantaire i cornamussaire Miquel Puigbó i Farrés, veí de Sant Vicenç conegut com en "Quel de la Munda" en recordava la composició amb molta exactitud. Així va ser que el doctor Tort i Matamala el va convèncer d'anar a Barcelona per transcriure'l. Van passar llargues estades amb l'erudit musicòleg Francesc Pujol i Pons, aleshores sotsdirector de l'Orfeó Català, fins que van treure'n la partitura completa. Al cap de pocs anys, l'any 1907, va morir en Miquel Puigbò. L'estudi de Pujol, que ja formava part de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya, va presentar-se en el Congrés d'Història de la Música de Viena de l'any 1927, on va ser reconegut com el document de caràcter religiós més important que es coneixia del geni popular. D'aquesta manera, el "divino" esdevé l'únic exemple de contrapàs sil·làbic que existeix, en què la lletra i la música lliguen perfectament. Gràcies al retorn de l'Obra del Cançoner Popular a Catalunya, Sant Vicenç de Torelló va poder recuperar la dansa tradicional que havia caigut en l'oblit. La representació va tenir lloc el dia 11 de maig del 1991, sota la direcció d'Àngel Ros, Sebastià Bardolet i Àngels Marginedes, entre d'altres. Des d'aleshores es balla cada any.

Bibliografia

- 2001: 10 anys de Contrapàs Llarg a Sant Vicenç de Torelló. Agrupació Cultural Sant Vicenç de Torelló - Amics del Contrapàs Llarg. Sant Vicenç de Torelló. S/d. S/n.
- CAMPRODON, A. (1994). Música tradicional popular de l'antic terme del Castell de Torelló: Danses. Torelló: Antoni Camprodon Rovira.
- COLLELLDEMONT, P. (1994). "Osona Nord", Les Guies: El 9 Nou. Girona: Edicions Periòdiques de les Comarques, DL.
- SELLARÈS, J.; PUJOL, J. (2001). Petita història del Contrapàs Llarg de Sant Vicenç de Torelló. Barcelona: Editorial Mediterrània.

